1873. V. évfolyam. 179. szám. Hétfő, szeptember 15.

Előfizetési árak:
Helyben és postán küldve.
Egy évre 10 frt — kr. ½ évre 2 ft 50 kr.
Fél évre 5 „ — „ Egyes szám 10 „
Előfizetési pénz s minden közlemény: Főpiacz, Vecsey-ház földszint a szerkesztőségbe bérmentve küldendők.
Előfizethetni helyben.
Telegdi K. Lajos könyvkereskedésében s a szerkesztőségnél. — Egyébütt a postahivatalok utján.

DEBRECZEN.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.
A DEBRECZENI BALOLDALI PÁRT KÖZLÖNYE.
Megjelen hetenkint ötször: hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és szombaton.

Hirdetési díj:
Öthasábos petitsorért 5 kr.
Nagyobb terjedelmü, mint szintén több izbeli hirdetések, alku szerint a legolcsóbb árért.
Bélyegdij: minden beigtatásért külön 30 kr.
„Nyilt-tér"-en megjelenő köslemény öthasábos sorra 15 kr.
Név- vagy bérmentetlenül beküldött kéziratok nem vétetnek tekintetbe. — Ugy szintén kéziratok sem adatnak vissza.

Balközépiek és az asántik.

Budapest, 1873. szept. 14.

Domahidynek igaza volt. Ők többen vannak, mint gondoltam és kevesebben mint ő véli; vezérük is van, a kit legkevésbé hittem.

A sedáni fegyverletétel napján tartott értekezlet, mely közölhetőnek találta Tisza Kálmánnak Csernátonyt semmiben meg nem czáfoló, inkább helyeslő levelét, és az Ellenőr-nek hivatalos lappá emelése győztek meg erről.

Tisza levele szerint csak **nem** mindenben ért egyet Csernátonyval s az uj helyett ujabb, a se hideg, se meleg helyett langyos taktikát helyez kilátásba. S e levél Ostende-ban kelt, hol minden nap, perez tanusága, hogy a tehetetlen osztriga sem tálalja fel magát, hanem fel kell törni kagylóit; hol a kishitüek megtanulhatják, hogy ezen alsó foku teremtményt is faja fentartásában egy legmagasabb erő mennyire, de menynyire oltalmazza az emberi talánkság ellen. —

Tisza nagyobb figyelmet fordit arra, hogy minden mondat egy uj bekezdés szakasza legyen, mint első czikkem megczáfolására. Sőt feledi, hogy amit levele elején gyanusitásnak nevez, később azt igaznak bizonyitja. Azt is kész a szónoki figura palástja alatt feledni, hogy Csernátony Lónyay bukásának mámorában, a mult őszön mind megirta volt s a klubb vitában is nem egyszer képezett szemrehányást az, mi nyári czikkeiben van. Nem is veszem zokon az ily apró feledékenységeket, csak a bihari pontokat is ma részben, holnap vagy azután talán egészen ne akarná az emlékező tehetség gondjaira bizni.

Egyenes kérdésemre, hogy a vezérek a programmot fentartják-e, azzal felel Tisza, hogy a hirlapok vitáját nem ismeri, a kör őszi értekezletét nyilatkozatával nem előzheti meg. Én azt gondoltam, hogy Tisza Kálmán hirlapok, értekezletek nélkül is tudja, hogy ragaszkodik-e a saját kezéből kikerült programmhoz, vagy nem; mert az meggyőződés kérdése, mi nem függ hirlapok, értekezletek s az ősztől.

A helyzet igy áll. A balközép és pártja létezik, de hogy programmja van-e és milyen, még egy értekezlet titka. — Csernátony és társai alkusznak, és velök senki sem alkuszik. Ők kormányra lépni kézek, és őket senki sem hivja. Ők kergetik, keresik mindenáron a kormányképességet felfelé s az ország kisiklik talpaik alól. Csernátony nézeteit többen osztják, s védik is privátim és nem merik nyiltan az ország szine előtt bevallani. —

Mit akarnak Csernátony és társai? fuziót? melyet a pártnak egy igen magas tekintélye, szükségesnek nyilvánitott, koalicziót, miként többen ohajtják, vagy saját erejükből vélnek kormányra jutni, ahogy Domahidy is helyesli? Ugyan kimondhatja meg? Csak annyi bizonyos, hogy kormányra kivánnak jutni, igy vagy ugy. Vakon rohannak a hatalom messze lengő képe után és nem gondolják meg, hogy elveikhez hütlenek lesznek. Miért is gondolnák?! Az elvhüség most nem divat. Az orleanisták az alkotmányos monárkhia eszméjének, a deczentrálizáczionak, a mairek szabad választásának, a polgári szabadságnak, a laikus nevelésnek barátai most alkotmányt, szabadságot, helyhatósági életet, nevelést, saját multjokat, és a világot megtermékenyitő gondolataikat mind, de mind álom, csalódás és hazugságnak nevezik a hatalom birhatásáért. Divatosnak lenni szép és könnyü, ha nem is szebb, bizonyára könnyebb, mint hünek maradni.

Mit bánják Csernátonyék, hogy hütlenségük a nemzet vágyai, a nép bizalmához jövőre Magyarországon minden alkotmányos ellenzéket lehetetlenné fog tenni, s a népet a lelkiismeretlen izgatók karjaiból a megdermedt reakczionáriusok ölébe dobandja s viszont, hogy a pártok egészséges váltógazdasága helyett egy párt megörökösödése, a haladás helyett megfeneklés következhetik be. Bánják is ők ezt, hisz kormányon lesznek! S kell ennél több is a hazának?!

Igaz, azt mondják, hivek maradnak elveikhez, csak valósitásaikról mondanak le bizonytalan időre, talán a legbizonytalanabbra, az örökkévalóságig. Sohasem láttam apostatát, ki bevallotta volna, hogy elveihez hütlen fog lenni, ki ne talált volna — mint Csernátony — egy pár szót, nyilatkozatot, melyről elmondhatja: ime, én már ekkor is igy gondolkodtam, igy irtam. Pedig ez nem a hüséget, hanem a hütlenség régiségét bizonyitja.

A pártok nem szent könyvek, hogy az igazságok késő időre való átszállitása legyen hivatásuk; nem természetrajzi gyüjtemények, hogy elveiket mint pillangókat élettelen s az életre való remény nélkül őrizzék. A pártok hivatása, hogy az ige testté váljék, elveik alakot nyerjenek, igazságaik vérbe, husba forrjanak. Est ce que' une liberté peut être en principe sans être en conséquence? Kérdé Sieyés. Lehet egy programm elvben minden következés nélkül? Kérdem én. Önállósággal, függetlenséggel, magyar hadsereggel, szabadsággal, s a többivel, mind elvben jól tartott a Deákpárt; e tekintetben, istenemre! szükség önökre nincs.

Kormányt vállalni a programm valósitása nélkül, különben fentartván azt, nem más, mint az ósdi klauzula politika, minek jámbor mulatságát kegyesen elnézendik, hisz programmunk pium deziderimmá devalválódik. Lehet mások szemében egyéb? midőn elismervén, hogy nem sürgősen megváltoztatandó a 67-ki kiegyezés, hogy nem ez a haza sokatadó bajai legnagyobb részének forrása, az illetők magok ugy klaszifikálták azt? A haza, a nemzet aztán nyugodt lehet, mert mindaz, mit annak jóléte, boldogsága, s ennek élete, fermaradása sürgősen szükségesnek itélt, ha nem is lesz meg a valóságban, de meglesz a Csernátony s Tisza Kálmán klauzulájában.

Miért kivánnak hát elveik valósitása nélkül kormányozni? Hogy segitsenek — ugy irják — az ország felhalmozott bajain, enyhitsenek sanyaru sorsán. Ez régi okoskodás. Igy beszéltek a bachrendszer magyar hivatalnokai is.

Vajon lehetséges lesz Csernátonyéknak az ország sorsán enyhiteni? Alig hiszem. Az alapot ők elfogadván, a rendszert s az embereket is el kellene fogadniok, mivel nem elv, hanem ujabb személyváltozás lenne a kabinet alakulása. Már pedig a rendszer rosz, a miatt magtalan lesz a lángész munkája is. A rendszer egy polyp, mely az ország vérén táplálkozik és számtalan karját szaporitani igen de kevesbiteni nem birja. E rendszer a bachszisztéma tultengésig fejlesztve. Ma kétannyi hivatalnokot tart Magyarország, mint az ötvenes években, ma a bel- s igazságügy kiadása majd kétannyi, mint 1867-ben volt, s a német czivilisátorokat nevetséges ferdeségeikben, czifra formaságaikban tulszárnyalták a magyar állambölcsek.

Ha akarják is megváltoztatni a rendszert, nem tehetik azt, mivel programmjuk valósitása s igy általános nemzeti támogatás nélkül jutván kormányra, a jelen kormány mesterséges uralmának minden eszközét fenn kell tartaniok. Nem szüntethetik meg a szükségtelen hivatalokat, nem bocsáthatják el a felesleges hivatalnokokat, s a drága burókraczia helyébe nem hozhatják az olcsó önkormányzatot, mert elégedetlenséget szülne, és sok elégedettre van szüksége a kormánynak, mikor az ország elégedetlen.

Elégedetlenséget szülnének a takarékossági reformok, mert minden állomásban van egy érdemes ember, és van több valaki, kinek ez állomásra kilátása van; még a kormányzás más ágaiban tengők-lengők is felzudulnak, mivel a megszüntetett állomás emberét elejükbe áttehetik, velük a pályázók számát növelik. E hosszu, kimondhatatlan hosszu lánczolattal, — mely a hatalom annyi ágát-bogát, annyi megyepotentát, családját, kortes kiáltó szóját s a többi — füzi egy örökséges hatalommá, nem lesz lehető szakitaniok, ő leg, ha meggondoljuk, hogy a jobboldal kebelében mindig idegen, jövevény, letelepitett ellenség lesz a balközép csatlakozó része.

Épen akkor, midőn a 67-es épület összeomlóban volna, el fogadni azt alapul: hasonlit azon történethez: Sadowa után fogadni el, mit azelőtt visszautasitottunk; ez valójában könnyelmüség lenne. Jelenben, midőn a tétlen s tehetetlen kormány feje fölé megsemmisitőleg tornyosulnak a bajok, mert épen az alapból folyt hátrányokat kicsinységökben nem igyekezett és most, mint a jelen elsokasodott oriásait nem birja legyőzni, vállalni el a **felelősséget** az alapért, több minden könnyelmüségnél, esztelenség volna. — Tegyék azok, kik irigylik Olivier pár napi hatalmának szomoru dicsőségét, és keresik azon fájdalmasan édes öntudatot, hogy azon épület fel döntésén ők is egykor müködtek s eredménynyel müködtek, melynek romjai alá temetvék.

A balközép, ha hü programmjához, csak elvei valósitására, s azoknak fentartására vállalhat kormányt s azt nem egyedül parlamenti cselszövény, szövetség által keresi, hanem az országtól várja, melynek reménye, mig a jobboldalban kihal, addig benne izmosodik, és a lezajlott nehéz idő után magában megifjodva, künn megerősödve, mindenki benne a szükséges és egyedül képes megmentőt látná.

Jaj azon országnak, hol nincs a parlamentben mindig egy párt, mely képes a kormányzó párt helyébe lépni. Az angol toryk és wightek közt nincs oly nagy elvi különbség, hogy egy Csernátonyval is ne lehetne áthidalni. Mindnyájan emlékszünk, Gladstonet a toryi választási törvényjavaslatával elbuktatták volt és Disraeli még szabadelvübbet vitt keresztül. Hasonló nem egyszer történt. De ott senkinek sem jut eszébe a két párt fuzióját keresztülvinni, mert tudják, hogy az ország jólétének, haladásának ép oly föltétele, hogy legyen a kormánynak örököse, mint hogy legyen kormánya. A monopolium örökké drága a népnek. A kormány pedig monopoliummá válnék s nem lenne a pártok, az elvek, a reformok egymásuána. Maga az ország gyülés is egy tó állóvize lenne, melynek tükrét csak egy-egy lehulló levél, letörött ág mozgatja meg, s az is egy pillanatra, hogy ismét csendes legyen és háboritatlanul megronthassa a levegőt anélkül, hogy megtermékenyitené a föld et.

Valójában államférfiui bölcseség, hazafi ovatosság: Magyarországot juttatni azon állapotra, hogy egy párt kormánya ölén tespedjen, vagy a szélsőségek karjain dobzódjék. Ha nem volna is balközép, teremteni kellene, nem pedig beolvasztani a kormánypártjába. Mihelyt nem lesz hazánknak két közép segymást felváltani képes pártja, üzlet lesz a politika s nem elvküzdelem. És nem veszik önök észre, hogy pártunk csekély számu üzérkedői közül egy sincs a fuzió, koalitió ellen, sőt annak legbiztosabb hivei? Nem látják önök, hogy a reakczionáriusok napról napra hatalmasabbak lesznek, ámbár még csak kilátás a jobboldal s balközép egyesülése? Oly kilátás, melyhez az országnak is szava van és remélem, szét fogja zavarni ennek a szemek s az elmékre borult ködét.

Az országos balközép, ha gondol még valamit a haza üdvével, pártja becsületével, nem nézheti egykedvüen a történteket, nem várhatja be összedugott kézzel, mig az események nyakába omlanak, tennie, cselekednie kell. Mig a balközépi képviselők egy részének államcsinye befejezett ténynyé válnék, minden balközépi körnek, megyei, városi pártnak nyilatkozni szükség, hogy Csernátony nézetét nem osztja, nem akar sem jobbra, sem balra menni, a programmot nem csak elvben, hanem tényleg is fentartja.

Hogy a balközépi közvéleménynek ilyen szabályozó nyilatkozata mennyire kivánatos a képviselők körében létező programmhivek támogatására, és az uj taktika a Csernátony-féle elvek mily szinbe hozták a kört, hiven megvilágitja azon tény, hogy a főkapitánynak kinevezett Kiss Miklós, kinek átszökéséről egy árva rosz szót sem szólt a máskor haragos Ellenőr, átpártolása után nem talált szégyenleni valót s ellátogatott a balközépi klubba, hol ugy fogadták, hogy helyén találta, a jelenlevőket instellácziójára meghivni.

A hivatalosak „ne engedjék elleneik üres lövöldözése, titkos minái stb. részedése által csak egy percre és csak látszólag megzavartatni magukat" és menjenek, menjenek a Kis Miklós instellácziójára, menjenek elvek torára.

Az országos balközép pedig emelkedjék fel termete egész magasságában és nyujtsa ki fenyegető karját, hogy törpüljön el a lábujjhegyen ágaskodó hatalomvágy, hogy haljon el a kislelküség elpuhitó suttogása, hogy némuljon el a kiéhezettek, morzsasiratók nyöszörgése; hadd lássák, hogy az ország választónak szavuk, hangjuk van, melyről nem mondtak le a választás tényével, hogy az ország ébren, talpon áll, számittatni kiván és számlálni tud. Számlálni fogja, kik gondolkodnak ugy mint az asántik, hogy nem a tobogó, hanem a főnökök napernyője a becsületkérdés; és megszámlálandja és emlékezni fog, hányan s kik a balközépiek, hányan s kik az asántik? *)

Constans.

— **Magyarországot** a mezőgazdasági grülésen Bácsben Zichy Ferencz, gr. Korizmics, Wágner László és Major Pál képviselik.

— **A zsidók emancziapáczijáról** szóló tjavaslatot a horvát országgyülés kodifikáló bizottsága elfogadta

— **250 000, fr** van már együtt a magyar gőzhajózási társulat fentartása érdekében. E tárgyban felhivás is intéztetett a közönséghez. A közgyülés e hó 24-kén lesz.

— **A pénzügyi helyzet** czimmel a Napló tegnapi száma félhivatalos czikket közöl, melyben nyilvánitja, hogy nem ismeri el a helyzetet oly aggasztónak, mint a milyennek hiresztelik, szerinte a kormány szigoru takarékossága (!!!) folytán a folyó rendes kiadások alászoritása is sikerült, annyira, hogy a bevételek és kiadások közti arány ma sokkal kedvezőbb, mint a mult évben ilyenkor vala. 7—8 megye van olyan, hol a népet segélyezni kell. A kormány „valami óriási kölcsönüveleten" nem töri a fejet. No de azért csak jó volna előre gondoskodni. Hogy a Napló pénzügyünket rendben látja, az csak onnan van, mert nagyon elvakiták ott, a honnan gazdálkodásunkat intézik.

— **A Skène féle** szerződés a honvéd ruházatot illetőleg módositatni fog.

— **Horvátország gyülésében** Irkovics oszt. tan. az inségesek érdekében tett interpellácziója azt felelte, hogy a magyar kormány által feveendő kölcsönben Horvátország is részesittetik. (Ez szépen összehangzik a Napló megnyugtatásával.)

— **A csehek** ismét megütötték magukat s nem mennek be a reichsráthba.

*) E czikket, mint a czikkirónak lapunkban megjelent közleményére tett észrevételekre vonatkozó választ közöljuk. Szerk.

TÁRCZA.

SZÜLETÉS ÉS MÜVELTSÉG.

Regény négy kötetben.

Irta **Schwartz Mária Zsófia.**

Negyedik rész.

(Folytatás)

Tehát vissza esett arra, a ki tette.

Egy reggel például látta, hogy Gabriella és leánya sétálnak.

A kisasszony ekkor mély harmatban járkált. A sétányba jutva, megállott, és megszólitott két gyermeket, kik Erikshofi urodalomban szelléremberekei voltak. Elvira megsimogatá egyiket.

Mindezt Ernfrid látta az ablakból.

A midőn Gabriella és Elvira haza érkeztek, az előbbit rögtön a grófhoz hivták.

Ez azt kérdte, valjon azt hiszi-e, hogy akaratával megegyezik, miszerint Elvira ily vizes uton sétáljon, miután atyjának lovai vannak az istállóban. Hogy a leány friss léget szivhasson, csak parancsot kell adnia a befogásra.

Továbbá ugy tetszik a grófnak, miként Elvirának épen nem szükséges a paraszt gyerekekkel beszélni, és semmi esetre barátságot kötni.

Gabriella szó nélkül hallgatta végig.

Midőn a gróf elhallgatott, nyugodt hangon felelt.

— Azon határozott véleményben voltam, miszerint a gróf ur tudja, hogy az orvos Elvirának megrendelte, gyalog sétákat tenni a szabadban. Hogy e rendeletnek eleget tegyünk, e sétákat naponkint megteszem vele. Hogy atyja jobbágyainak gyermekeit barátságosan köszönti és megszólitja, oly szokás, melyet, hogy helyét az életben méltólag betölthesse, gyermekkorában sajátjává kell tennie.

Erre nem volt mit felelni.

Ernfrid gróf röviden csak azt mondta, hogy az ilyen ügyekről előre értesitve akar lenni, s maga meghatározni, mit tart helyesnek és leánya társadalmi állásával összefér rőnek.

Ez bizonyitása annak, mily kicsinyes módon ügyelt fel Gabriella tetteire és modorára.

Egy szép reggel a gróf a tanuló szobába lépett.

Gabriella a leczkét folytatni akarta, de a gróf kinyilatkoztatá, hogy leányát ki akarja kérdezni, megtudandó, mennyit tanult az utolsó hónapban.

— A gróf ur valószinüleg értesitve van, mit tudott Elvira, midőn átvettem? mondá Gabriella.

— Gyanitom, hogy hat éves korában az olvasást és irást, és még valamivel többet sajátjává tett, viszonzá Ernfrid.

— Nem, grót ur, még nem kezdett olvasni. A mi keveset tud, nekem volt szerencsém betanitani.

Ernfrid ajkába harapott.

Tehát azt a mit tud, nem lehetett azon időre vinni vissza, mikor még nem volt a házban Gabriella.

Leányát kérdezgette, ez kérdéseire félelem nélkül, és oly szabályosan s folyékonyan felelt, hogy meglepte atyját.

Ernfridnek sok és nagy hibái mellett, meg volt azon jó tulajdonsága, hogy bizonyos mértékig igazságos volt.

Bevégzett vizsga után nem mulaszthatta el gőgös és hideg modorával köszönetet mondani. Válaszul emez igy szólott!

— Gróf ur azon elösmerésének, hogy köszönetet érdemlek, emlékét szivemben fogom megőrizni. Mindig nagy győzelem az, ha az, ki másnak hibáit szándékosan kutatja, bevallja, miszerint a másiknak érdemei is vannak.

— Tehát azt hiszi, hogy igyekezem az ön hibáit fölkutatni.

— Nem igyekezik, hanem örömmel veszi gróf ur, mig ellenben bezárja szemeit azon lehető jó tulajdonok előtt, melyek talán benne föltalálhatók.

— És miben találja alapját ily tetteimnek?

— Azon előitéletben, melyet gróf ur ellenem táplál. Honnan származik ez, azt nem tudom, de jól tudom azt, hogy létezik.

— Biztositom leányasszony, hogy előitélet átalában nem uralkodik bennem. Egyéb iránt ön reám nézve teljesen idegen egyén.

— És mégis nehezen esik önnek gróf ur, engem megtürni. Boszantja hogy nem talál benne gáncsolni valót. És én nagyon sajnálom, hogy e rövid idő alatt migitt vagyok, nem tud eltürni.

E pillanatban Elvira, ki rövid időre szobájába szaladt, visszatért.

Ernfrid, miután néhány barátságos és szivélyes szót mondott a gyermekhez, elment.

Gabriella nézte őt, mig a gyermeket szeretgette, s gondolá:

Ez ember tehát, ki oly kiméletlen mások iránt, mégis szereti gyermekét. És igy dobog sziv keblében

Arthur délután tréfásan igy szólott Gabriellához:

— Bátyám ma emberiesebben nézett ki, mint rendesen. Hiszen ebéd alatt kétszer fordult önhöz.

— Valóban, leereszkedett engem megszólitani. Ez ugyan nem volt sok négy hét mulva, különösen miután elhatároztam, hogy nyolcz hét mulva ő kér föl a maradásra.

— Félek, hogy határozata a kivihetetlenek közé tartozik, mondá Arthur.

Ernfrid este még kevésbé volt gőgös Gabriella iránti viseletében.

Soha sem szokott a beszélgetésbe elegyedni, ha Gabriella. Lilia és Arthur szólottak valamiről, hanem ellenkezőleg gyakran megesett, hogy a beszélgetést félbeszakitotta, ez este azonban részt vett benne.

Még soha sem fejezte ki azon óhaját, miszerint Gabriellát játszani hallja. Miután theáztak, e szavakkal fordult hozzá:

— Nagyon kellemes lenne, ha zenét hallhatnánk.

A hang talán nagyon parancsoló volt, egy vágy kifejezésére, hanem már az nagy kivánság lett volna, hogy még egyszer, és pedig más modorban mondja ezt el.

Gabriella a zongorához ment.

Finom modorral, mely a müvelt embert mutatja, játszott pár részt a „büvös vadász"-ból, melyről tudta, hogy Ernfrid szivesen hallgatja.

— Önnek határozottan zenészeti tehetsége van, mondá Ernfrid, mikor bévégezte, gyönyörrel lehet önt hallgatni.

— Nagyon kegyes, gondolá Gabriella.

Egy reggel, mig Gabriella és Elvira egyikét tevék meg szokott sétáiknak, a gróf a tanszobába lépett. Mivel ezt üresnek találta, Gabriella előszobájába ment.

Ebben volt egy kis könyvszekrény, mely nem Erikshof tulajdona, hanem a nevelőnő sajátja volt. Ennek tartalmát vette Ernfrid szemügyre. A legkitünőbb irók müveiből és a szellemi termékek legválogatottabjaiból állott.

(Folyt. következik.)

Alakitsunk gyermekkertet Debreczenben.

A bécsi közkiállitás sokat használt hazánknak. Bemutattuk a minket „barbár“ népnek tartó szomszédoknak, hogy az ipar, tudomány és müvészet minden ágában kiálljuk a versenyt velök, nyomott helyzetünk daczára is. Mutatja ezt a kiosztott érmek nagy száma, melyek hogy valódi érdem jutalmak, mindenki elhiheti, ismervén nemzetünk szegény pénzügyeit.

E kitüntető érmekből többet találunk a „k i s g y e r m e k e k p a v i l l o n j á b a n“ és méltán, mert bizonyára a nevelés, melyet a gyermekkertek, vagy kisdednevelőintézetek adnak a kisdednek, amily szép és maradandó nyomokat mutatnak fel az emberben, ép oly fáradságos és nehéz is, azon képzetlen kis polgárból, kit a nevelő 3 éves korában kezei alá vesz, két—három év alatt, oly ügyes, és öntudatos munkást nevelni, mint minőkre a kiállitott számtalan munkából következtetni lehet, bizonyára nem könnyü dolog. Igaz ugyan, hogy igen sok látogató, még neveléssel foglalkozók is, kételkedik e munkáknak 5—6 éves gyermekektől lett előállitása felett, azt mondván: „nagyon sokat segitett az illető nevelő.“ De tévesen, mert, aki ismeri Fröbel foglalkozva fejlesztő eszközeinek szoros egymásutánját; annak a gyermek munkaösztönére való jó hatását, az nem kételkedik. Igaz, hogy az elmélet ismerete még nem elég, szükség, hogy azt gyakorlatban alkalmazni lehessen. Ezen alkalmazhatásra első helyen s z e m é l y s z ü k s é g e s, melylyel bizony nem minden intézet bir, mint például a miénk sem, de vannak aztán olyanok, melyekben minden 20—25 gyermekre egy segéd személy jut. S ilyen intézetben, tessék elhinni, szorgalommal, szakismerettel, nagyon sok kivihető.

A személyzet kevés száma, a felszerelés hiányossága, az intézet tömöttsége az, mi a kellő eredmény létrehozását akadályozza. Háritsuk el ezen akadályokat, és aztán vegyük magunknak azon fáradságot, hogy necsak a tüntetések napján, mint ez legtöbb helyen szokás, hanem a közönséges munkanapokon is látogassunk el a kisdednevelő intézetekbe, és látni fogjuk, hogy a bécsi kiállitásban kiállitott, gyermekkerti s kisdednevelőintézeti munkák eredetiek, 5—6 éves gyermekek által készültek.

És vajon ezen munkáknak mi haszna van? Egészen természetes kérdés, mert a legtöbben ezen gyermeki munkákat haszontalanságnak tartják, a miért is ezek helyett igen sok helyen a kötés, és horgolás szerepel a gyermekkertek és kisdednevelő intézetekben. Természetesnek nevezem ezen kérdést azok részéről, kik a kisdedneveléssel legtávolabbról sem foglalkoznak. Ez pedig, fájdalom, de igaz, a nagy többség. Azok, kik figyelemmel kisérik a gyermekkertek és kisdedneveldék munkásságát, láthatják, hogy ezen primitiv munkák által azon hatalmas ösztön nyer életet, mely az államok jövőjét határozza meg. S ez a munkásság ösztöne.

Az első benyomások a legmaradandóbbak. Ébreszszük tehát minél korábban a munkás ösztönt kisdedeinkben, hogy piczi ny keze müveiben megszeretvén a munkát, kedvvel, kitartással legyen képes majd folytatni azt.

Mamák, — kik a kiállitást meglátogatják, szenteljenek néhány perczet a „k i s g y e r m e k e k p a v i l l o n j á n a k.“ Megnézve ott azon izléssel kiállitott gyönyörü munkákat bizonyára fel fog anyai keblükben azon vágy ébredni, vajha az én kicsinyeim is tudnának ily szép munkákat késziteni! Ha a vágy föl van ébresztve, a női találékony ész, és áldozatkész sziv bizonyára meglelendi az utat és módot, melyen és melylyel ezen vágya kielégitést nyerhet. — A nőkebel ezen magasztos vágya eredményezte mind külföldön, mind hazánkban a legtöbb gyermekkert és kisdednevelőintézet lételét. E vágy tanitá meg őket különböző czimen egyesülni, egyesülve a közösen óhajtott intézetet előállitani. Vajha a kiállitást látogató mamák mindenikének keblében felébredne e vágy, és csak gyermekkertek létesitése után nyerne csendes megnyugvást!

Még izraelita polgártársaimhoz van pár szavam. Hogy minő véleménynyel vannak kis gyermekeik első neveléséről, nem tudom, de hogy mint felekezet, ez irányban minden gazdagságuk daczára semmit sem tettek, azt tudom. Ha fölmennek Bécsbe, mit bizonyára igen sokan tesznek közülök, vegyék maguknak azon fáradságot, s elmenve a Leopoldvárosrészbe, nézzék meg ott az izraelita gyermekkertet. Mondassák el magoknak felállitásáról és fentartásáról a történetet, s látni fogják, hogy ilyesmit ők is könnyen állithatnának s tarthatnának fel.

S t á h l E d e,
kisdedóvó.

Vidéki élet.

Beküldetett hozzánk Sámsomból Kiss Ferencz s. jegyzőtől egy hosszasabb védelem a lapunkban megjelent, s 149 és 175 számokban foglalt czikkek ellen. Terjedelmessége miatt az egészet nem közölhetvén, kiveszszük abból a következőket: Lapunk 149 ik számában foglaltak csak annyiban igazak, amennyiben egy sámsomi embernek karját eltörte a gép, de nem a sámsomi, hanem az acsádi határban. Továbbá azt állitja, hogy az orvos leköszönése után a jegyző inditványozta az orvos-tartást s a bizottsági tagok nem fogadták azt el. Végre ráfogja „Vederemó“-ra, hogy nemcsak mind a két czikket ő irta, hanem, hogy vágya van bele ülni a jegyzői székbe. Hiszszük hogy Vederomó nyilatkozni fog ezekre.

— **Szatmár város** e hó 9-én közgyülést tartott; adjuk a nevezetesebb tárgyakat.

Polgármester jelentést tart a járványról; szept. 6-ig 985 koleraeset merült fel s ebből 554 halt meg; a járványügy körül költekezés 3726 ft. 10 krra megy.

Egy miniszteri leirat tudatja, hogy a községi adóban tizezerháromszáz frttal vettetett több ki, mint a mennyi előirányoztatott. És ezt a kormánynak kellett átvenni!

A közgyülés tárgyalásainak rendszabályaira vonatkozólag a miniszter nem tarthatja megengedhetőnek, hogy a rendkivüli közgyülés összehivását a bizottság tagjai kérhessék. (De a főispán ezt teheti magától is.) A közgyülés elfogadá a jogügyi szakosztály azon javaslatát, hogy az alkotmányos biztositék megmentésére a kormányhoz felirat intéztessék.

A szamos ujvári püspökség megkeresé a várost, hogy nyilatkozzék: van é szándéka a g. kath. lelkész kinevezéséhez patronatusi jogát a kijelölést illetőleg felhasználni. — A közgyülés e jogát már régebben az illető egyházra ruházta át, de minthogy a püspökség az egyháznak a lelkész választásban semmi befolyást nem enged, — a hatóság kijelölési jogához ragaszkodik s erről a püspökséget értesiti.

Külföld.

— **(Vegyes hirek.)** A b e l g r á d i „Jedinstvo“ szombati számu vezérczikkében lelkesedéssel dicséri a horvát nemzeti párt hazafiságát, hogy a magyar-horvát kiegyezés elfogadásában részt vett, ezt szerinte az európai helyzet föltétlenül meg is követelte. — A s p a n y o l kortesz elfogadta a rendkivüli rendszabályok alkalmazására vonatkozó tjavaslat valamennyi czimét. Galvez a Fernando Catolico és Numancia gőzösökkel Carthagenat elhagyta s 1000 fölkelővel Torr-Viejában szállt ki. — K o n s t á n c z b a n az ó-katholikusok szombati üléséből a keresztyén felekezetek egyesitése czéljából albizottságokat határozott kiküldeni.

— **Apróságok**. B r ü n n b e n az udvari vonat megérkezése előtt a sinre egy gerenda tétetett, de az őr azt idejében eltávolitá. — E b e r g é n y i Julia az alsó-ausztriai brünnfeldi tébolydában meghalt; hulláját a bécsi közkórházban bonczolták fel. — T r ó j a királya Priámus kincse (mint erről lapunkban is hosszabb czikksorozatot hozánk,) felfedeztetett, értéke 20.000 tallér. Schiemann athenei fedezte fel s az atheni kir. muzeumnak adja. — P á r i s b a n is kiütött a kolera s a munkás nép közt dühöng. — A z o l a s z királyt szerdán várják Bécsbe. — N e w Y o r k b ó l e hó 10 én indult el 4 utas Európába egy léghajón; ezek galambokat visznek magukkal, s azoknak mellén levél van e felirattal: „vidd a legelső hirlapnak.“

UJDONSÁGOK.

* **Könnyitsünk a szenvedő emberiség sorsan!** Ujabban adakoztak a kolera által sujtott árvák és özvegyek részére: S i m o n f f y I m r é s neje főkapitány 5) ftot. S z é l l György debreczeni ref. segédlelkész 2 ftot o. é. E d d i g i ö s s z e g: 428 ft 85 kr s egy db egy ftos tallér.

* **A „Tisza“ biztositó s jelzálogbank** tegnap tartott választmányi ülésében a lemondott Schwarcz Bernát helyett igazgatótanácsosul P o s s e r t János választmányi tag választatott meg.

* **A kolera állása**. Debreczeben tegnapelőtt (e hó 13 án) két uj kolerabetegülési eset fordult elő, ezek férfiak voltak; nem gyógyult meg senki; m e g h a l t 3, ebből egy férfi, 2 nő; orvosi ápolás alatt 4 férfi, 16 nő, összesen 20 személy maradt. — Tegnap (szept. 14.) megbetegedett 4 férfi, meggyógyult 2 férfi, 4 nő, összesen 6; meghalt 4; ebből 3 férfi, 1 nő; további ápolás alatt 3 férfi, 11 nő, összesen 14 személy maradt.

* **A betüreform szerzője**, B a r a n y i Adolf, kinek müve lapunkban volt először ismertetve, saját találmányu uj betüit Prágában fogja öntetni közelebb. Képzelhető, hogy a magyar akadémia mily görbe szemmel nézi majd e reformtörekvést.

* **Együd István**, szintársulatunknak e kiválóan kedvencz tagja, az utóbbi pár napot körünkben töltötte.

* **A zenede** szépen kihuzta ugy a nyarat, hogy egyetlen hangversenyt sem adott annak daczára, hogy az többször kilátásba helyeztetett. Pedig az ily előadások csak jótékonyan hatnának a növendékekre s az intézetet is népszerüsitenék. Ugy tudjuk, hogy a zenede bir is oly növendékekkel, a kikkel bátran kiállhat. A kisasszonyok közül C s a p ó E t e l k á t, a férfiak közül M á r t o n Imrét — hogy többet ne emlitsünk, — mindig örömest hallgatta volna közönségünk. No de azt hiszszük, hogy a télen majd tartatnak házi hangversenyek.

* **A koldulás** eltörlése iránt régen megindultak a mozgalmak városunkban. Azonban mégis naponként látunk az utczán koldulókat. Jelesen hatvanutcza elején á l l a n d ó a n tanyázik egy két koldus, az ott járókelőket ostromolva. A rendőrség e kellemetlen dolog elháritására addig is tehetne valamit, mig a koldulás ügye véglegesen rendeztetni fog.

* **A harang-ügyről**. Tisztelt szerkesztő úr! Becses lapja 178-ik számában, az ujdonsági rovatban a „Rákóczy“ harangról az közölteik, hogy az magában véve imposans hangu, de a többiekkel össze nem hangzik s e közlés való igaz. De több tekintetből, nevezetesen, hogy egy Cathedrale templom tornyai harangjainál kiváltkép megkivántatik, hogy a hangok összehangzók legyenek, továbbá a müizlés s a hallgató meghatása s meginditása kivánják azt, hogy az összehangzás a nagy templom tornyai harangjainál is meg legyen. Ez összehangoztatás legkönnyebben s legkevesebb áldozattal elérhető még egy felső g i s hangu, s 7—10 mázsás harangnak öntetése által. Ugyanis akkor ez a felső g i s hangu harang a már meglevő e hangu haranggal nagy tertiát, az e hangu a másik c i s hangú haranggal kis tertiát képezvén, már 3 an együtt kitünően megfelelnek a fentemlitett tekinteteknek. S ha most még ezekhez hozzáveszszük a „Rákóczy“ mély g i s z hangját, a 4 harang a g i s, e, c i s, g i s lágyhangu accord minden főbb hangját hangoztatván, ekép oly mühangozást állithatni elő, mely müértők teljes megelégedést is bizton kiérdemlendi. Mely szerény véleményemet a mélyen titsztelt harangbiráló küldöttség nagy becsü figyelmébe ajánlom. (Beküldetett.)

* **Szinészeink** egy része már e hét folytán fog véglegesen átrándulni hozzánk N.-váradról. A nagyobb rész 23—24 én lesz itt.

* **A japaniak**, kik a szinházban bevégezték előadásaikat, ma a hajnali vonattal Miskolczra utaztak. Onnét — a terv szerint — Nagyváradra fognak menni, hol szinészeink ottléte miatt nem kaptak volt engedélyt játszásra, mielőtt Debreczenbe jöttek volna.

* **A kormány a bélyeg ellen.** Lapunkban a kormánytól hirdetés jelent meg, s a hirdetési bélyeg a számlába felvétetett, csak ugy, mint akármelyik közönséges halandó hirdetésénél; azonban valami számvevői hivatalnok a kormánytól leir a hirdetés megrendelőjéhez, hogy — a kormány bélyeget nem fizet. De azért a kiadóhivatalon a kormány közegei megveszik a bélyegdijt. Ha nem tudatlanságból történt volna ez, örvendetes jelenség gyanánt jeleznők, hogy — a kormány körében — a hirdetési bélyegnek ellene vannak.

* **Őszinte részvéttel** közöljük e következő gyászjelentést: „A jó édes anya és nagyanya nincs többé! Özvegy M a t u s z J ó z s e f n é született P a c s é r i R e s n i M á r i a 45 éves korában, négy heti sulyos betegség után f. é. szeptember hó 11 én délután 2 órakor meghalt Devecserben, Abaujmegyében. Temetése a helvét hitvallásuak szerint a hó 13 kán d. u. órakor lesz ugyanott, mely végtisztességtételre az elhunytnak mindén rokonát, barátait, ismerőseit fájdalmas szivvel hivják meg Devecserben. 1873. szeptember hó 11- én, az elhunytnak mély bánatba merült gyermekei: Mária, Sándor és Ágnes férjével Balogh Ferenczczel s kis koru gyermekeikkel Ferencz és Ágnessel.“

* **Vészharangok** lármája riasztá fel tegnapelőtt ejjel 11 óra tájban a város közönségét. A tüz a csapóutczai külvároson volt, Szekeres Sándor 3158. és Sipos András 3157. számu házai égtek le; az előbbinél pipaégető lakik, s valószinüleg ennek kemenczéjéről történt a szerencsétlenség; a házak belsejében nem történt kár, mivel a padlás nem szakadt le. A vész helyén először a honvédek jelentek meg; kitünően viselte magát Kamnodróczki őrmester a 39-ik gyalog sorezredtől legényeivel együtt. A tüzet hamar elfojtották.

* **Átirat** érkezett városi hatóságunkhoz az iránt, hogy az ujfejértói hetivásárok, melyek az uralgó kolerajárvány miatt betiltva voltak, f. hó 13-ától kezdve a tilalom alól fölmentettek.

* **Szentanna-utczáról** azon panaszt veszszük, hogy ott a kutyáktól félelmes a járáskelés, különösen egy bornyunagyságu kutya mindig ott fekszik a járdán a közönség méltó bosszuságára, mult csütörtökön pedig, mint beküldő irja, két agár egy kis lányt majdnem összetépett, a mi be is következett volna, ha rögtöni segély nem érkezik. Felhivjuk e panaszra a rendőrség figyelmét.

Fővárosi értesitő.

** A b u d a i k i r á l y i p a l o t á n a k nagyobbitásához nem sokára hozzá fognak, a Mátyás király korszakából származó várfalak lerontatnak. Remélhető azonban, hogy ennek rajzát megőrzik. Egyébiránt még kár az; háborgatni. A bécsi burgnál igy is különb a budai királyi palota.

** P o s t a ü g y. A magyar nyelven ujabban kiadott levéldij tarifából, mely az egész külföldre szóló levélposta küldemények dijazását tárgyazza, a közönség részére egy bizonyes készlet nyomatott. E csinosan kiállitott és bekötött tarifák egy-egy példánya 50 krért megszerezhető a budapesti kir. főposta hivatal, a lipót- és terézvárosifiók, Budavár, Szeged, Miskolcz és székesfehérvári kir. postahivataloknál, s azonfelül a budapesti postaigazgatóság kiadó-hivatalánál.

Belföldi hirek.

*** B o r s z é k b ő l az idén aug. végéig 4 millió itcze borvizet vittek el.

*** A „Nemere“, a Székelyföld e hü képviselője, uj életre kelt. Óhajtunk neki hosszu életet!

*** M e g c s a l t a a k i r á l y t. Valami Fischer nevü brassói kefekötősegéd a királyt komául hivta el; természetes, hogy ez nem fogadá el a „megtiszteltetést“, de 50 frtot utalványoztatott neki. Végre kisült, hogy az illetőnek még felesége sincs. Az 50 frtot aztán a hatóságnál visszatartották.

*** K a s s a v á r o s főispána Ferdinándi Bertalan e hó 9 én szabadelvü beszéddel foglalta el állomását.

KÖZGAZDASÁG.

— D e b r e c z e n, szept. 15. Szép őszies nap, a felhőtlen égről a nap tiszta fénye érezteti már most kellemesen ható melegét. A hüvösült lég által csökkent a kolera duló hatalma országszerte. E nemzeti csapáshoz jött a jelen év terméketlensége, mely által a jobb helyzetüek is méltó aggodalomba esnek a jövő bizonytalan termésig, háztartás és egyéb terhek fedezhetése miatt. Mind e körülmény gondozó körültekintésre serkentenek minden élőt, minden emberbarátot, oly lehetőség feltalálására, mely szerint nemcsak a jobb helyzetüek, hanem legszegényebb ember- és honfitársaink is az éhhalál karjaiból kisegittessenek. Az illető elöljáróságnak — ugy hiszszük — nem kerüli ki figyelmét az általánossá válandó inség beállhatása eshetősége felett tanácskozni, s a nyomor enyhitése tárgyában módokról gondolkozni. Jobb ezt előre késziteni, nehogy oly készületlenül lepjen meg, mint a kolera.

A kolerára nézve sok jó intézkedés tétetett a kormány és nem kormány utasitás folytán; — de a mi legszükségesebb lett volna, arról nem volt intézkedve. Nevezetesen nem intézkedtek arról, hogy azok, kiknek tápláló ételre lett volna szükségök, még mielőtt a gyilkoló járvány rájok talált volna, azzal ellátva erőt merithettek volna a vészszél megküzdésre; nem intézkedtek, hogy a viskóknak össze zsufolt lakói egymástól eltávolittassanak, hogy az által a vészes légáramlat nevekedésének gát vettetett volna.

Tehát jöhető vészek kikerülése iránt szükség előre és erélyesen intézkedni.

Most pedig nézzük meg a mai piacz állását. Mai hetivásárunk megnépesült, ismét nagy volt a behozatal, melyben mindenféle és faju termény volt látható, mindazáltal leginkább magán szükségletekre vásároltattak, miután kereskedésbe való szép faj buza és rozs alig volt látható s e miatt arukat nem tarthaták szilárdan; némely eladók erősen tarták magukat, végre engedniök kellett.

Terményárak: tiszta buza, jobb 12.20—60 kr, könnyebb féle 10—12 ft, kétsz. 8.50—9.80 kr, rozs 8.40—80 kr, árpa 4.60—80 kr, zab 2.70—90 kr, ótengeri 7 80—8.40 kr, tengeri zsákja 1.60—80 kr, köles 6.60—80 kr.

U t a s i t á s

a dohánytermermelők számára az iránt, mi módon lehet csekély fáradsággal nagy mennyiségü sarju levelet nyerni.

Tudvalevőleg évenként tetemes mennyiségü használható dohány az által vesz el, hogy a dohánytermelők a sarju és kissebb kacsleveleket vagy épen nem, vagy csak részben takaritják be s a nap által kiszáritott homokleveleket a földeken hagyják elrohadni,

A kisebb sarjulevelek beszedése többnyire azért marad el, hogy a termelők, valahányszor bő termés van, a nagyobb becsü tőlevelekkel váltig el lévén foglalva, a kissebb sarjleveleket figyelemre sem méltatják, s azokat juhaikkal legeltetik le, vagy pedig, mert azon nézetben vannak, hogy az illető beváltási ár nem nyujtelegendő kárpótlást a kisebb levelelek beszedése, felfüzése, száritása és csomózásával járó fáradságért.

Az idén csak csekély termés állván kilátásban, feltehető, miszerint a termelőket könyebb lesz reábirni, hogy a sarju és egyéb csekélyebb értékü dohányleveleket gondosan beszedjék, annál inkább, mert a kacslevelek beváltási árának 5 frt 20 krra, a csomózatlan leveleknek 4 frt 50 krra történt felemelése, eléggé jutalmazó munkának tüntetheti fel előttük ezen mellék terményeknek kevés fáradsággal egybekötetett beszedését.

(Vége köv.)

Felelős szerkesztő s kiadótulajdonos:
O L Á H K Á R O L Y.
Főmunkatárs:
S Z A T M Á R I K Á R O L Y.

Nyilttér.

Cserépgyár haszonbérbe adása.

A Kösü-Szegben levő nádashalmi cserépgyár, mely köztudomás szerint a legjobb minőségü cserepet szolgáltatja; lakházzal és egy nyilas földdel f. évi szent Mihály napjától egy vagy több évre haszonbérbe kiadó.

Értekezhetni iránta özv. Csathó Józsefnével Püspök-Ladányban, vagy itt helyben Szent-Annán 2530-dik sz. alatt Szepsy Pállal.

558 1—3

H I R D E T É S E K.

Értesités a szülékhez.

Alólirott tudomására juttatja a t. cz. szüléknek, hogy kész felfogadni fiukat a németnyelv megtanitása végett, ezzel öszszekötvén a gymnasiális tudományok elődását is az I-ső osztálytól kezdve a IV-ik osztályig. Lehet tanulni bármely osztályt a nevezettek közül. A fin kap teljes ellátást és oktatást. Fizetési dij egy évre mindösszе 400 frt. A franczia nyelv tanitásért külön dij Ágynemüt hoznia kell a tanulónak. Intézetemben gondoskodva van segédtanárokról is. A vizsga letételének költségei az illető tanuló szüleit terhelik. Tanitás kezdete 1. októberben.

Stoósz; szept. 1. 1873.

Stehlo Endre,
evang. lelkész.

652 1—3

Sertés eladás.

Bihar-diószegi uradalomban eladandó: 1000 darab ez évi januáriusi süldő, és 70 darab 3 és 4 éves mustra-kocza.

Értekezhetni Bihar-Diószegen az uradalmi igazgatóságnál.

550 2—3

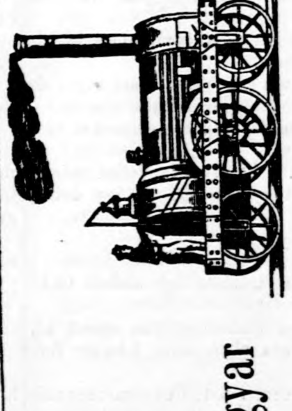

A magyar északkeleti VASUT 1873. február havában érvényben levő menetrende.

Debreczen-Királyháza-M.-Sziget.

		óra	percz:	
Debreczen	indulás	3	12	éjjel,
Szathmár	érkezés	7	48	reggel,
Királyháza	„	10	17	dé előtt,
M.-Sziget	„	1	56	délután.

M.-Sziget-Királyháza-Debrreczen.

M.-Sziget	ind.	1 óra 09 p.	éjjel,
Királyháza	érk.	4 „ 10 „	„
Szathmár-németi	„	6 „ 31 „	reggel,
Debreczen	„	11 „ 50 „	d. e.

Királyháza-Debreczen.

Királyháza	ind.	4 óra 23 p.	d. u.
Szathmár	érk.	6 „ 01 „	este,
Debreczen	„	9 „ 36 „	„

Debreczen-Királyháza.

Debreczen	indulás	4 „ 13 „	d. u.
Szathmár	érk.	7 „ 40 „	este,
Királyháza	„	9 „ 26 „	„

Szerencs-Királyháza-Debreczen.

Szerencs	ind.	8 óra 55 p.	reggel,
S.-a.-Ujhely	érk.	10 „ 37 „	d. e.
Királyháza	„	4 „ 13 „	d. u.
Szathmár	„	6 „ 01 „	este,
Debreczen	érk.	9 „ 36 „	„

Szerencs-Királyháza-M.-Sziget.

Szerencs	ind.	8 óra 55 p.	reggel,
S.-a.-Ujhely	érk.	10 „ 37 „	d. e.
Csap	„	12 „ 26 „	d. u.
Bátyn	„	1 „ 27 „	„
Királyháza	„	4 „ 13 „	„
M.-Sziget	„	7 „ 12 „	este

M.-Sziget-Királyháza-Szerencs.

M.-Sziget	indulás	9 óra 31 p.	reggel,
Királyháza	érkezés	12 „ 17 „	d. u.
Bátyu	„	3 „ 24 „	„
Csap	„	4 „ 05 „	„
S.-a.-Ujhely	„	5 „ 47 „	„
Szerencs	„	7 „ 45 „	este.

Szerencs Királyháza.

Serencs	indulás	3 óra 59 p.	d. u.
S.-a.-Ujhely	érkezés	6 „ 02 „	este
Királyháza	„	12 „ 10 „	éjjel

Királyháza-Szerencs.

Királyháza	indulás	9 „ 43 „	este
S. a.-Ujhely	indulás	3 óra 23 p.	reggel
Szerencs	érkezés	5 „ 36 „	„

Bátyu-Munkács.

Bátyu	indulás	3 óra 40 p.	d. u.
Munkács	érkezés	4 „ 51 „	„

Munkács-Bátyu.

Munkács	indulás	12 óra 06 p.	délben
Bátyu	érkezés	1 „ 17 „	„

Nyiregyháza-Ungvár.

Nyiregyháza	indulás	6 óra 00 p.	reggel
Csap	érkezés	12 „ 16 „	délben
Ungvár	„	2 „ 04 „	d. u.

Ungvár-Nyiregyháza.

Ungvár	indulás	11 óra 18 p.	d. e.
Csap	érkezés	12 „ 36 „	délben
Nyiregyhás	„	6 „ 26 „	este

Csap-Ungvár.

Csap	indulás	4 óra 35 p.	d. u.
Ungvár	érk.	5 „ 53 „	„

Ungvár-Csap.

Ungvár	indulás	2 óra 27 p.	d. u.
Csap	érkezés	3 „ 45 „	„

S.-a.-Ujhely-Legenye-Mihályi.

S.-a.-Ujhely	indulás	6 óra 42 p.	este
Legenye-Mihályi	érkezés	7 „ 18 „	„

Legenye-Mihályi-S.-a.-Ujhely.

Legenye-Mihályi	indulás	4 óra 51 p.	d. u.
S.-a.-Ujhely	érkezés	5 „ 33 „	„

B u d a p e s t, 1873. február hó 7-én.

557 1—

Makk eladás.

A gróf Károlyi György ur birtokához tartozó Kr.-Bélteki uradalmi erdészetekben a makktermés f. s z e p t e m b e r hó 21-kén délelőtt K r a s z n a-B é l t e k e n, a tiszttartói irodában nyilvános árverés utján el fog adatni; miről a vállalkozók ezennel értesittetnek.

555 1—2

Eladó tüzi fa.

A debreczeni vasuti állomáson igen jó fiatal nagy mennyiségü tüzi fa raktáram iránt bátorkodom a t. cz. közönség figyelmét felhivni, annyival inkább, mivel e fakezelésemet állandósitani óhajtván, a közönség igényének minden tekintetben megfelelni elhatározott akaratom. Jelenleg a magyar ölekbe rakott fám ára 13 ft 50 kr; melyre nézve akár ott helyben levő megbizottammal, akár velem bárány-utczán 2388. szám alatt értekezhetni.

Böszörményi József.

557 1—

Debreczen, 1873. nyom. a részv. társ. könyvnyomdájában.